

Ferdinand Bruckner (cronologia)

Kàtia Pago - amb la col·laboració del CRAE

FONT: PAGO CABANES, K. (2020) *Die Verbrecher, De Ferdinand Bruckner. Història I Anàlisi Comparada D'una Recepció: Berlín (1928), París (1929), Barcelona (1931)*. Barcelona: Tesi doctoral UPF .

1891 Theodor Tagger neix a Sofia, Bulgària, però passarà la infantesa entre Viena, Graz i Berlín. És fill d'un banquer vienès d'origen jueu (descendent de sefardites expulsats d'Espanya) i d'una traductora francesa.

1909 Estudis de música a París i Berlín. Rep formació de piano i publica els primers articles sobre música.

1910 Comença estudis de Germanística, Filosofia i Literatura a Viena sense deixar la música (piano).

1911 Deixa els estudis i se'n va a Berlín on aconsegueix publicar una gran quantitat d'articles sobre literatura, art, música i temes socials en els diaris més coneguts de l'època: *Berliner Tageblatt*, *Vossische Zeitung*, *Der Tag*, *Neue Freie Presse*, *Schaubühne*, etc.

1913 Coneix la pianista russa Virgo von Staehr.

1914 Virgo fa un viatge a Rússia i ja no pot tornar per la guerra. Envia una carta a Tagger per dir-li que espera un fill seu.

1915 S'assabenta per carta que ha nascut el seu fill. Publica un assaig a favor d'una cultura de la pau i contra la guerra i el dedica a Virgo von Staehr.

1916 Discussió sobre la qüestió jueva amb Martin Buber a través de cartes en la revista mensual *Die Weißen Blätter*, just després de renunciar al judaisme.

1917 Comença a publicar la revista bimensual *Marsyas* amb col·laboradors com Franz Kafka, Max Brod, Alfred Döblin, Franz Werfel, Hugo von Hofmannsthal, Carl Sternheim, René Schickele, Stephan Zweig, entre d'altres.

1918 Publica poemes i traduccions de textos de Blaise Pascal en diferents editorials i escriu dos drames que romanen sense publicar ni estrenar. Virgo von Staehr torna a Berlín amb el fill però no s'acaben d'entendre.

1919 Últim exemplar de la revista *Marsyas*. Escriu l'obra *Te Deum*, desapareguda. Torna a Viena i coneix Bettina Neuer, de soltera Pollak, casada amb un neuròleg.

1920 Es casa amb Bettina a Berlín. S'estrenen les comèdies *Harry* (al Stadttheater de Halle) i *Annette* (al Volkstheater de Viena). Apareix la publicació conjunta amb el títol de *1920 oder die Komödie vom Untergang der Welt*.

1921 Neix el seu fill Peter.

1922 S'estrena al febrer el drama *Te Deum* al Theater am Zoo de Berlín. Amb la seva dona, agafa la direcció del Renaissance-Theater i l'inaugura a l'octubre amb *Miss Sara Sampson* de Lessing. Hi programa moltes obres franceses, que ell mateix tradueix, i també russes.

1924 El Deutsches Theater de Berlín li encarrega la dramatúrgia de *La Dama de les Camèlies* d'Alexandre Dumas, però un cop feta i sense comunicar-li permet que Brecht hi faci canvis, com per exemple reescriure completament el cinquè acte. L'estrena, el 10 de març de 1925, serà un fracàs per a tots menys per a Brecht, el nom del qual no apareix enlloc, i precisament el cinquè acte és el que provoca més crítiques (també la de Ihering). Almenys, Tagger guanyarà el procés per reclamar danys.

1926 Estrena de *Krankheit der Jugend* (*El mal de la joventut*) a Breslau i a Hamburg.

1928 El 26 d'abril s'estrena a Berlín *Krankheit der Jugend*, al Renaissance-Theater (direcció de Gustav Hartung) i el 23 d'octubre *Die Verbrecher* (*Els criminals*) al Deutsches Theater (direcció de Heinz Hilpert), que serà tot un èxit. *Les Criminels* supera les 200 funcions el 1929 a París. Bruckner es pot concentrar només a escriure teatre. Publica *Die Kreatur* a S. Fischer Verlag.

1930 S. Fischer Verlag li publica *Elisabeth von England*. S'estrena *Die Kreatur* a la Komödie de Berlín sota la direcció de Max Reinhardt i *Elisabeth von England* al Deutsches Theater (direcció de Heinz Hilpert) i a cinc teatres més d'Alemanya a la vegada. L'obra tindrà molt d'èxit tant a Alemanya com a l'estranger (es traduirà a 17 idiomes). A l'estrena vienesa el 20 de desembre destaparà el seu pseudònim entre grans aplaudiments.

1931 Bruckner assisteix a l'estrena txeca d'*Elisabeth von England* a Praga. *Krankheit der Jugend* (*Mal de la jeunesse*) es representa en dos teatres de París i només al Théâtre de l'Oeuvre arriba a 200 funcions.

1932 Estrena de *Timon* a Viena, Hamburg i Berlín, que apareix publicat a S. Fischer Verlag juntament amb *Die Marquise von O*. Neix el seu fill Andreas.

1933 Bruckner es troba a Viena preparant l'estrena de *Die Marquise von O* i decideix no tornar a Alemanya. Fa venir la seva família de Berlín i marxen a París passant per Praga i Zuric. S'estrena *Die Rassen* al Zürcher Schauspielhaus sota la direcció de Gustav Hartung.

1934 Estrena el 8 de març de *Les Races* al Théâtre de l'Oeuvre de París i més tard a Rotterdam, Lodz, Brünn, Philadelphia i Buenos Aires.

1936 La família es trasllada als Estats Units, primer a Hollywood i després a Nova York.

1937 Estrena de *Napoleon der Erste* a Praga i a Zuric.

1938 Es representa a Nova York la versió anglesa d'*Elisabeth von England* (*Gloriana*).

1940 Col·labora amb Erwin Piscator i el seu Studio Theatre. En aquesta escola dramàtica, Bruckner impartirà classes durant uns anys. Escriu dos drames que no s'estrenaran i versions en anglès de *Die Verbrecher* i de *Nathan der Weise* de Lessing.

1941 Estrena de *The Criminals* al Piscators Studio Theatre de Nova York.

1942 Estrena al Piscators Studio Theatre de *Nathan the Wise* in a Free Adaptation in English Verse by Ferdinand Bruckner. L'obra es representarà després a Broadway i Piscator la tornarà a programar més endavant. Sembla que va ser l'única obra que li va reportar èxit de públic als Estats Units (Szymaniak 2008: 310). Escriu també per a les revistes antifeixistes *Freies Deutschland* (fundada a Mèxic) i *The German American* o *Austro-American Tribune*. Recull cançons d'esclaus, *Negerlieder*, i les tradueix a l'alemany.

1944 Escriu l'obra *Die Befreiten* [«Els alliberats»] i a Mèxic s'estrena *Denn seine Zeit ist kurz* (*Porque su tiempo es corto*) al Heinrich-Heine-Klub. Funda l'Aurora-Verlag a Nova York, juntament amb H. Mann, A. Döblin, L. Feuchtwanger, B. Brecht, B. Viertel, O. M. Graf, W. Herzfelde, F. C. Weisskopf, E. Bloch i E. Waldinger, per editar literatura alemanya des de l'exili.

1945 Estrena i publicació a Zuric de *Die Befreiten* (s'edita juntament amb *Denn seine Zeit ist kurz* amb el títol *Dramen unserer Zeit*). A Nova York, a l'Aurora-Verlag, es publica *Simon Bolivar*.

1946 Estrena a Viena de *Heroische Komödie*.

1948 El Theater am Schiffbauerdamm de Berlín duu a escena *Die Rassen*.

Es publiquen les obres dramàtiques de Bruckner en dos volums, paral·lelament a Viena (Schönbrunn-Verlag) i a Berlín (Aufbau-Verlag): *Krankheit der Jugend*, *Die Verbrecher* i *Die Rassen* dins el cicle *Jugend zweier Kriege* (*Juventud de dos guerras*), que serà la base per a l'edició castellana de Buenos Aires de l'Editorial Losada (1959) i *Elisabeth von England*, *Timon* i *Heroische Komödie* dins *Historische Dramen*.

1949 Tradueix *Death of a Salesman* d'Arthur Miller a l'alemany, que s'estrenarà l'any següent a Viena, Munic i Düsseldorf.

1952 Estrena de *Pyrrhus und Andromache* al Schauspielhaus de Zuric, al febrer, i de *Früchte des Nichts* al Nationaltheater de Mannheim, al març.

1953 S'instal·la a Berlín Occidental on treballarà fins el 1956 d'assessor dramàtic al Schiller-Theater i al Schlosspark-Theater.

1956 Estrena a Bochum de *Der Tod einer Puppe* [«*La mort d'una nina*»] que publica l'editorial Kiepenheuer & Witsch, Köln/Berlin juntament amb *Der Kampf mit dem Engel* [«*La lluita amb l'àngel*»] amb el títol *Zwei Tragödien*. La mateixa editorial publica un volum amb les seves cinc obres històriques: *Schauspiele nach historischen Stoffen*.

1957 És un dels fundadors del Dramatische Werkstatt de Salzburg que té com a finalitat promoure joves autors teatrals a la manera dels tallers dramàtics americans. S'estrena *Der Kampf mit dem Engel* a Braunschweig i *Das irdene Wägelchen* [«*El carretó de fang*»] a Essen i Mannheim paral·lelament.

1958 Mor després d'una malaltia als pulmons.